

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

Διεύθυνση: ΣΤΑΔΙΟΥ 5, GR105 62, ΑΘΗΝΑ,
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: posdep@posdep.gr Ιστοσελίδα: www.posdep.gr
Τηλέφωνο: 210 3689372 Fax: 210 3689376

Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ε Ι Ο

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

ΑΘΗΝΑ, 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011

ΘΕΜΑ: Σχέδιο Νόμου «Θεσμικό πλαίσιο των Προτύπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις».

Οι βασικές παρατηρήσεις μας επί του σχεδίου νόμου «Θεσμικό πλαίσιο των Προτύπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις» του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο αυτές τις μέρες οδεύει πλέον προς το Κοινοβούλιο είναι οι ακόλουθες:

A) Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Για πρώτη φορά στην εκπαιδευτική ιστορία το **νέο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο** που θεσμοθετείται με το σχέδιο νόμου προτείνεται να είναι Νομικό Πρόσωπο **Ιδιωτικού** Δικαίου. Οι λόγοι που οδήγησαν στην καθοριστική αυτή επιλογή πρέπει να εξηγηθούν, ιδιαίτερα επειδή στο κείμενο διαβούλευσης επί του οποίου ζητήθηκε γνωμοδότηση από το Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας - Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΣΠΔΕ) του ΕΣΥΠ προβλεπόταν Νομικό Πρόσωπο **Δημοσίου** Δικαίου. Αυτή η αλλαγή επιλογής, αν δεν τεκμηριωθεί αναλυτικά, συνιστά, εκτός των άλλων, τουλάχιστον ασέβεια προς θεσμικά συμβουλευτικά όργανα της Πολιτείας, όπως είναι το ΣΠΔΕ. Επιπλέον, οι αρμοδιότητες και οι επιστημονικές λειτουργίες του νέου Παιδαγωγικού Ινστιτούτου εμφανίζονται υποβαθμισμένες και άμεσα ελεγχόμενες από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, η οποία διορίζει χωρίς προκήρυξη και αξιοκρατικά κριτήρια τη διοίκησή του.

B) Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας και Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Αποτελεί αναμφίβολα ένα εγχείρημα μεγάλων διαστάσεων, με το οποίο η Πολιτεία προσπαθεί να οργανώσει ένα ευρύ φάσμα λειτουργιών της εκπαιδευτικής πολιτικής σε θέματα ΤΠΕ. Συγκεκριμένα, ιδρύεται στη θέση του ΟΕΔΒ και του ΕΑΙΤΥ ένα νέο Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με τίτλο **Ινστιτούτο Τεχνολογίας και Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»**, το οποίο εδρεύει στην Πάτρα με βασικά χαρακτηριστικά:

- ❖ Να είναι ο ένας και μοναδικός φορέας-σύμβουλος του ΥΠΔΒΜΘ με αρμοδιότητες अपαράδεκτα διευρυμένες, ο οποίος θα έχει προνομιακό λόγο στη διαμόρφωση εκπαιδευτικής/τεχνολογικής πολιτικής, καθώς και τη δυνατότητα να εκτελεί ο ίδιος ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα. Αυτό είναι τουλάχιστον αντιδεοντολογικό, επειδή οι δεκάδες άλλοι φορείς που αποδεδειγμένα μπορούν να εκτελέσουν με επιτυχία τέτοια έργα (ΑΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα) θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση ως προς τη δυνατότητά τους να αναλάβουν την εκτέλεση έργων ψηφιακής τεχνολογίας του ΥΠΔΒΜΘ.
- ❖ Η διοίκηση είναι τόσο απόλυτα εξαρτημένη από τον εκάστοτε Υπουργό Παιδείας, που εγκυμονεί σοβαρό κίνδυνο μελλοντικών αυθαιρεσιών. Συγκεκριμένα, το σχέδιο νόμου δεν προβλέπει προκήρυξη για την ανάδειξη του διευθυντή του νεοϊδρυόμενου υπερ-Ινστιτούτου και ανανεώνει τη θητεία του υπάρχοντος για άλλα 5 χρόνια (Άρθρο 34, & 1). Να σημειωθεί πως ο νυν Πρόεδρος και Διευθυντής εκτελεί τα καθήκοντα του από το 1996. Την εποχή που η Πολιτεία προκηρύσσει ακόμη και τις θέσεις των Γενικών και Ειδικών Γραμματέων των Υπουργείων, αυτό μοιάζει να είναι παντελώς αθέμιτο, αδιαφανές, παλαιοκομματικό και αντιδεοντολογικό. Ακόμα το σ/ν δίνει στον Υπουργό το δικαίωμα ανανέωσης της θητείας του Διευθυντή και Προέδρου ΧΩΡΙΣ προκήρυξη (Άρθρο 25, & 6). Επίσης είναι ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ πως με το νομοσχέδιο παύει η σχέση του ΕΑΙΤΥ με το Πανεπιστήμιο Πατρών. Μέχρι τώρα στο ΔΣ συμμετείχαν ένας Αντιπρύτανης και ο Πρόεδρος του Τμήματος Μηχ. Η/Υ και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

Γύρω από το νέο αυτό φορέα - του οποίου επιμελώς αποκρύπτεται η ίδρυση από τον τίτλο του νομοσχεδίου καθώς το Σχέδιο Νόμου αναφέρεται σε «μετονομασία»!!!- εγείρονται μια σειρά από ερωτήματα:

- Μέσα από ποια διαδικασία αξιολόγησης επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος φορέας για να αναλάβει αρμοδιότητες δυσανάλογες με το μέγεθος και το έργο του στο παρελθόν, πολλές από τις οποίες είτε επικαλύπτουν αρμοδιότητες άλλων οργανισμών, όπως το νεο-ιδρυθέν Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής(!!!), είτε υπηρετούνται επιτυχώς από άλλους θεσμικούς φορείς δημοσίου δικαίου, δηλαδή τα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα; Με τι κριτήρια και με βάση ποια επιστημονική εμπειρία επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος φορέας για να αναλάβει, εκτός των άλλων, το σχεδιασμό, την οργάνωση και το συντονισμό της παραγωγής και διανομής των σχολικών βιβλίων και του λοιπού διδακτικού υλικού, τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή;
- Αλήθεια, στην εποχή της αριστείας, της διαβούλευσης και της διαφάνειας, πόσες φορές έχει αξιολογηθεί και έχει λογοδοτήσει ο εν λόγω φορέας, ο οποίος μονοπωλιακά, προνομιακά και αποκλειστικά έχει διαχειρισθεί τεράστια ποσά με πλήρη αδιαφάνεια; Τι αναφέρουν οι εκθέσεις των (ξένων??) φορέων, που έχουν αξιολογήσει το παραχθέν έργο του εν λόγω φορέα στο χώρο της ψηφιακής τεχνολογίας για το Υπουργείο Παιδείας αλλά και για άλλα Υπουργεία και φορείς της Πολιτείας γενικότερα; Πιο συγκεκριμένα,

πως έχει αξιολογηθεί η εμπλοκή και η αποτελεσματικότητα του συγκεκριμένου οργανισμού τη τελευταία εικοσαετία στα Υπουργεία Υγείας, Δικαιοσύνης, Εθνικής Άμυνας, Ναυτιλίας, στη Βουλή των Ελλήνων, στο Χρηματιστήριο, στον ΟΠΑΠ κλπ;

- Γιατί ο τρόπος επιλογής του Προέδρου και του Δ.Σ του «**ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ**» παρακάμπτει τις στοιχειώδεις αρχές διαφάνειας, που ακολουθούνται σήμερα στη στελέχωση του δημόσιου τομέα και παρέχει ουσιαστικά το δικαίωμα στην ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας να επιλέγει, όποια πρόσωπα επιθυμεί χωρίς κριτήρια, δεσμεύοντας μάλιστα και τον επόμενο Υπουργό;
- Γιατί η αξιολόγηση του έργου και της οικονομικής διαχείρισης του «**ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ**», που φαίνεται ότι θα διαχειρίζεται τεράστια κονδύλια, επαφίεται μόνο στον έλεγχο εμπειρογνομώνων και ορκωτού λογιστή, τους οποίους ορίζει η Υπουργός Παιδείας, δηλαδή η ίδια πηγή εξουσίας που ορίζει και τη Διοίκηση του «**ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ**»;

Παρά τις όποιες καλές προθέσεις που μπορεί να έχει η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, ένας Οργανισμός **με τα παραπάνω χαρακτηριστικά και το συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας -μέσα στο γνωστό πολιτικό-οικονομικό πολιτισμό της χώρας- είναι σίγουρο ότι θα εμφανίσει φαινόμενα αναξιοκρατίας, αδιαφάνειας, κακοδιαχείρισης, διαπλοκής και εκμαυλισμού συναδέλφων και ερευνητών.**

Γι' αυτό θεωρούμε ότι το σχέδιο νόμου, ως προς το εν λόγω Ινστιτούτο, θα πρέπει να υποστεί ριζικές αλλαγές στους ακόλουθους άξονες:

- A) Οι αρμοδιότητες του φορέα θα πρέπει κατά κύριο λόγο να **αφορούν μόνο τον επιτελικό σχεδιασμό και προσδιορισμό αναγκών του Υπουργείου και της εκπαίδευσης**, και όχι την υλοποίηση έργων. Εάν δεν γίνει αυτό, στην ουσία αναθέτουμε σε ένα φορέα να κάνει αυτό που θα μπορούσαν και θα έπρεπε να κάνουν άλλοι φορείς του δημοσίου (ΑΕΙ, Ερευνητικά Ιδρύματα, κ.α.) ή του ιδιωτικού τομέα, δημιουργώντας στην πράξη συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, σε μια εποχή που η Πολιτεία μεταξύ των άλλων διακηρύσσει ως προτεραιότητά της την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας.
- B) **Ουσιαστικός έλεγχος και αξιολόγηση** σε όλο το φάσμα των λειτουργιών του Ινστιτούτου.
- Γ) **Διαφανείς και αξιοκρατικές διαδικασίες επιλογής της διοίκησης** του φορέα, με σαφώς καθορισμένα επιστημονικά κριτήρια.

Είναι απορίας άξιο το γεγονός ότι τους τελευταίους 18 μήνες αρκετοί συνάδελφοι ή ιδρύματα έχουν επανειλημμένα κληθεί να υποβάλουν και να επανυποβάλουν τις προτάσεις τους στα πλαίσια των γνωστών προκηρυγμένων προγραμμάτων από το ΕΣΠΑ για μερικές δεκάδες χιλιάδες ευρώ ενώ συγχρόνως από την άλλη πλευρά διάφορες άλλες δράσεις του Υπουργείου

Παιδείας –όπως η παρούσα- διαχειρίζονται δεκάδες εκατομμύρια ευρώ με συνοπτικές διαδικασίες, κατ' ευθείαν αναθέσεις ή πρόχειρες «εγχώριες αξιολογήσεις». Τελικά θα ήταν πολύ χρήσιμο σε όλους μας να γνωρίζουμε μέχρι ποιού σημείου είναι εθνικά ωφέλιμες οι έννοιες της αριστείας, της αξιοκρατίας και της διαφάνειας;;

Γ. Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών

Στο άρθρο 59 παρ. 6 του εν λόγω νομοσχεδίου αναφέρεται ότι: « 6. Η αξιολόγηση των αιτήσεων για χορήγηση μεταπτυχιακών υποτροφιών από το Ι.Κ.Υ., καθώς και η αξιολόγηση των αιτήσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων του Ι.Κ.Υ. γίνονται εξατομικευμένα από καταξιωμένους επιστήμονες της Ελλάδας και του εξωτερικού. Οι λεπτομέρειες της διαδικασίας επιλογής των δικαιούχων των ανωτέρω υποτροφιών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ι.Κ.Υ. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 6 εγείρονται τα εξής ερωτήματα:

- I. Ποιος Φορέας και βάσει ποιών κριτηρίων ορίζει τους αξιολογητές και ποια η ακριβής θεσμική σχέση του Ι.Κ.Υ. με αυτούς.
- II. Ποιος είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση της διαδικασίας επιλογής.
- III. Δεν υπάρχει πρόβλεψη για πρόγραμμα μεταδιδακτορικών υποτροφιών.
- IV. Δεν υπάρχει πρόβλεψη για τις υποτροφίες μεταπτυχιακών σπουδών που χορηγούνται από το Ι.Κ.Υ. στο πλαίσιο των κληροδοτημάτων που αυτό διαχειρίζεται μέσω διαγωνισμών (π.χ. Σαρηγιάννη, Χρυσοβέργη).
- V. Υπάρχει ασάφεια σχετικά με το εάν διατηρείται η αρμοδιότητα του Ι.Κ.Υ. ως προς την κατάρτιση του κανονιστικού πλαισίου, που διέπει τη σχέση του Ιδρύματος με τους υποτρόφους μετά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης, το οποίο δεν περιλαμβάνει μόνο τη διαδικασία επιλογής.

Δ) Πρότυπα - Πειραματικά Σχολεία

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι η κατάργηση των πρότυπων σχολείων (Βαρβάκειος, Ιωαννίδειος, κλπ) τη δεκαετία του 1980 μέσα σε ένα πνεύμα έντονου λαϊκισμού, μιζέριας και κυριαρχίας της μετριότητας, δημιούργησε σοβαρά δομικά προβλήματα στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας. Το σημαντικό κενό, που δημιουργήθηκε το κάλυψε ή προσπάθησε να το καλύψει με το πέραςμα του χρόνου η ιδιωτική πρωτοβουλία, εντόπια και εισαγόμενη. Επομένως είναι προφανές ότι **η προτεινόμενη επανίδρυση των πρότυπων σχολείων κρίνεται ως σημαντική**. Είναι όμως κατά την άποψή μας παράλογη η ταύτιση των πρότυπων σχολείων με τα πειραματικά. Τα **πειραματικά σχολεία** οφείλουν να είναι αντιπροσωπευτικά των υπόλοιπων σχολείων της χώρας για να είναι έγκυρα τα συμπεράσματα που αντλεί η πολιτεία από την πειραματική λειτουργία τους. **Πρότυπα σχολεία** με ειδικό μαθητικό πληθυσμό επιλεγμένο

μέσα από εξετάσεις, με ειδικό διδακτικό προσωπικό με αυξημένα προσόντα, μεταπτυχιακά και διδακτορικά -το οποίο πιστεύουμε ότι υπάρχει πλέον στο χώρο της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης- ειδική διεύθυνση, επιστημονικά συμβούλια, σχολεία προορισμένα να γίνουν κυψέλες αριστείας δεν μπορούν να είναι πειραματικά για τα υπόλοιπα σχολεία, ενδεικτικά για την υποδοχή και την εφαρμογή της καινοτομίας. Μάλιστα κάποια πρότυπα σχολεία πρέπει να ιδρυθούν σε υποβαθμισμένες λαϊκές περιοχές, όπου έχουμε μεγάλες απώλειες ανθρωπίνου κεφαλαίου υψηλής ποιότητας.

Ε) Μετεγγραφές Φοιτητών

Η πάγια θέση της Ομοσπονδίας -με τις κατά καιρούς αποφάσεις των θεσμικών της οργάνων- είναι εναντίον κάθε μορφής μετεγγραφών φοιτητών. Είναι γενικά αποδεκτό ότι με τις μετεγγραφές δημιουργούνται σοβαρά εκπαιδευτικά προβλήματα, τόσο στα Τμήματα προέλευσης όσο και στα Τμήματα υποδοχής, αφού στη διαδικασία μετεγγραφής των φοιτητών τελικά υπεισέρχονται μη αξιοκρατικά και μη ακαδημαϊκά κριτήρια. Θεωρούμε ότι το Υπουργείο Παιδείας θα πρέπει να εμμείνει στο αρχικό σχέδιο. **Η οποιαδήποτε υποχώρηση είναι εις βάρος της ποιότητας των εκπαιδευτικών διαδικασιών,** δηλαδή υποσκάπτει ευθέως την εύρυθμη λειτουργία των Πανεπιστημίων και, τελικά, τη μόρφωση των φοιτητών μας. Ειδικά στη σημερινή συγκυρία θα πρέπει σοβαρά να ληφθεί υπόψη ότι η Πολιτεία έχει επενδύσει σημαντικά ποσά για να γίνουν πανεπιστημιακές υποδομές στην περιφέρεια και αυτές ερημώνουν λόγω των μετεγγραφών. Αν η κυβέρνηση θέλει να ενισχύσει συγκεκριμένες ομάδες αυτό θα πρέπει να γίνει κατά τη διαδικασία των πανελλαδικών εξετάσεων. Πέραν τούτου ο κάθε νέος φοιτητής μένει εκεί όπου έχει περάσει.

Είναι η τρίτη φορά που η σημερινή ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας εισάγει νομοσχέδιο στο κοινοβούλιο με σημαντικά θέματα για το χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης και της Έρευνας και η Ομοσπονδία των πανεπιστημιακών δασκάλων δεν καλείται να καταθέσει τις απόψεις της στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Θεωρούμε ότι η συγκεκριμένη συμπεριφορά των αρμοδίων του Υπουργείου Παιδείας και του Ελληνικού Κοινοβουλίου εκπέμπει σαφή μηνύματα και σηματοδοτεί αντιλήψεις καινοφανείς.

Σε αυτά τα πλαίσια γίνεται κατανοητό πως οι διακηρύξεις περί «διαβούλευσης», «διαφάνειας» και «συναίνεσης» στερούνται περιεχομένου και μόνο ως «επικοινωνιακά παίγνια» μπορούν να θεωρηθούν. Ειδικά στη σημερινή πολλαπλά σημαντική συγκυρία, η ΠΟΣΔΕΠ αισθάνεται την ανάγκη να εκφράσει την εντονότατη δυσαρέσκεια προς την Ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, να την καταγγείλει ενώπιον των συναδέλφων και **να διατυπώσει για άλλη μια φορά τις σοβαρές αμφιβολίες της για τις ειλικρινείς προθέσεις της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας να προχωρήσει πραγματικά στις επαγγελλόμενες μεγάλες θεσμικές αλλαγές.**

Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού

<p>Ο Πρόεδρος</p> <p>Νικόλαος Μ. Σταυρακάκης Καθηγητής Ε.Μ.Π.</p>		<p>Η Γραμματέας</p> <p>Ευγενία Μπουρνόβα Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ε.Κ.Π.Α.</p>
---	---	---

Κοινοποίηση:

Γραφείο Πρωθυπουργού της Ελλάδος, Κυρίου **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**, Μέγαρο Μαξίμου, Ηρώδη Αττικού 19, Τ.Κ. 106 74, ΑΘΗΝΑ.

Κύριο **Φίλιππο Πετσάλνικο**, Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, petsalnikos@parliament.gr

Κυρία **Άννα Διαμαντοπούλου**, Υπουργό Παιδείας, Ανδρέα Παπανδρέου 37, 151 – 80 Μαρούσι, yourgos@yperepth.gr

Κυρία **Χρύσα Αράπογλου**, βουλευτή, Πρόεδρο της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, chrysaar@otenet.gr